

Raision kaupungin ympäristöohjelman luonnos

Kaupunginhallitus 21.11.2022 § 404

Valmistelija: ilmastokoordinaattori Ronja Ryyppö,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Valtioneuvosto on jättänyt eduskunnalle 20.10.2022 esityksen ilmastolain muutoksesta. Esitys koskee kuntien velvoitetta kunnan tai alueellisen ilmastosuunnitelman laatimisesta, tavoitteena vahvistaa kuntien ilmastotyötä. Kesällä 2022 jo kertaalleen uudistettuun ilmastolakiin on kirjattu tavoite, jonka mukaan Suomi on hiilineutraali yhteiskunta vuonna 2035.

Kunnan ilmastosuunnitelman tulee sisältää muun muassa tavoitteet kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämisestä kunnassa sekä toimet, joilla päästöjä vähennetään. Kunnan ilmastosuunnitelma on laadittava tai päivitettävä vähintään kerran valtuustokaudessa ja suunnitelman hyväksyy valtuusto. Ilmastolain muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023.

Raision kaupungin ilmastotavoite on olla hiilineutraali vuonna 2030. Tämä on määritelty niin, että vuoden 1990 päästöistä tullaan vähentämään 80 %. Päästökehityksen väliarviointi on tehty vuonna 2022 ja seurantaraportin mukaan Raision alueen energiakulutus on noussut 40 % vuodesta 1990 ja päästöt laskeneet samana aikana 17 %.

[Seurantaraportissa](#) esitettiin päivitetty kasvihuonekaasupäästöjen perusura- ja tavoiteskenaariolaskennat. Perusuraskenaariorissa Raision päästökehitystä on tarkasteltu kansallisen ilmastopolitiikan toimien ja linjausten perusteella, ilman kaupungin toteuttamia ilmastotoimia. Tavoiteskenaariossa on kansallisten toimien lisäksi otettu huomioon paikalliset ja seudulliset ilmastomuutoksen hillinnän toimet.

Kaupungin on tehtävä lukuisia omia toimia, jotta kaupungin hyväksymä hiilineutraaliustavoite saavutetaan. Perusuraskenaarion mukaan eli ilman kaupungin omia toimia päästöjen oletetaan vähenevät ainoastaan 59 % vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 1990.

Myös yritysten, yhteisöjen ja asukkaiden toimet ovat ratkaisevia, koska kuntaorganisaatioiden omat päästöt ovat yleisesti noin 10 % kunnan alueen päästöistä. Kaupunkiorganisaatio kuitenkin vaikuttaa monilla ratkaisevilla tavoilla alueen päästöihin ja sillä on avainasema ilmastomuutoksen torjunnassa. Kaupunki vastaa muun muassa kaavoituksesta, maankäytöstä, liikennesuunnittelusta, omistajaohjauksesta, useiden rakennusten lämmitystapavalinnoista ja julkisista hankinnoista. Kaupungilla on myös mahdollistajan ja vauhdittajan rooli paikallisessa ja alueellisessa ilmastotyössä.

Raision kaupungin ympäristöohjelmaa on valmisteltu osallistavasti vuoden 2022 aikana.

- 18.1.2022 Valtuustoinfo valtuutetuille ja varavaltuutetuille
- Maaliskuu 2022 3 saman sisältöistä työpajaa kaupungin henkilöstölle ja luottamushenkilöille
- 16.5.-5.6.2022 kaikille avoin kyselytutkimus kaupungin ilmasto-ohjelmasta
- 31.5.-2.6.2022 ilmastoasioiden pop-up kirjastossa

- 14.6.2022 kaupungin johtoryhmän ilmastotyöpaja
- Elokuu 2022 ilmastotyöryhmän kommentit ohjelmasta
- Syyskuu 2022 nimi vaihtunut ympäristöohjelmaksi. Ohjelman luonnon EKIKY- esimiehille tiedoksi
- 28.9.2022 ympäristöohjelman läpikäynti Valonian edustajien kanssa
- 5.10.2022 Ilmaseminaari valtuutetuille ja lautakuntien jäsenille
- 3.11.2022 esittely toimialojen johtajille
- 8.11.2022 ympäristöohjelman viestinnällinen tarkastelu

Ympäristöohjelman tarkoitus on olla kaupungin ilmastosuunnitelman toimeenpanon väline, jolla ohjataan kaupungin ilmastotyötä. Ohjelmassa otetaan huomioon myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ympäristönäkökulmia, joilla on välillinen vaikutus ilmastoon. Ympäristöohjelman luonnoksen toimenpiteet tuovat kaupungin ilmastotyön ilmastolain muutosesityksen velvoitteiden tasolle.

Ilmastonmuutos on laaja-alainen ilmiö, joten luonnon monimuotoisuuden näkökulmaa ei voi ohittaa ilmastoaihepiirin käsittelyssä. Tässä vaiheessa käsiteltävänä olevan ympäristöohjelman ei kuitenkaan ole tarkoitus kattaa luonnon monimuotoisuusohjelman tarpeita vaan työ jatkuu mm. tarvittavien alustavien selvitysten tekemisen kautta.

Ympäristöohjelmassa on 6 painopistettä

1. Liikenne
2. Energia
3. Ympäristökasvatus ja tiedon lisääminen
4. Maankäyttö ja rakentaminen
5. Luonnon monimuotoisuus
6. Sopeutuminen

Jokaisella painopisteelle on tunnistettu yhdestä neljään tavoitetta, joiden alle on kirjattu tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet. Tavoitteet kohdistuvat kuntaorganisaatioon, asukkaisiin ja päästäökaupan ulkopuolella oleviin yrityksiin.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus pyytää ympäristöohjelman luonnoksesta lausunnot infralautakunnalta, lupalautakunnalta, sivistyslautakunnalta, vapaa-aikalautakunnalta, kaupunkikehitysjaostolta, nuorisovaltuustolta ja vanhusneuvostolta. Lisäksi asukkaille, yrityksille ja yhteisöille varataan mahdollisuus kommentoida luonnosta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Tekninen johtaja Timo Oja ja kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 19.52.

Infralautakunta 17.01.2023 § 8
1995/11.00/2022

Valmistelija: tekninen johtaja Timo Oja, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Raision kaupungin ympäristöohjelman luonnos on valmistunut marraskuussa 2022. Kaupunginhallitus pyytää infralautakunnalta lausuntoa Raision kaupungin ympäristöohjelman luonnoksesta.

Ympäristöohjelmassa listataan ne toimenpiteet, joilla Raisio pyrkii saavuttamaan ilmastotavoitteensa vuonna 2030. Ympäristöohjelman laatimiseen on osallistettu laaja joukko kaupungin toimijoita. Kaupunkilaisia on osallistettu avoimen kyselyn avulla sekä kirjastossa järjestetyn pop-up-tilaisuuden muodossa. Saatu palaute ja kehitysehdotukset on lisätty ohjelmaan ennen seuraavan ryhmän palautetta. Laadinnassa on huomioitu kansallisten tavoitteiden lisäksi Raision kaupungin strategiset tavoitteet, Raision ilmastosuunnitelma ja Varsinais-Suomen ilmastotiekartta. Ympäristöohjelman tarkoitus on olla kaupungin ilmastosuunnitelman toimeenpanon väline, jolla ohjataan kaupungin ilmastotyötä. Ohjelmassa otetaan huomioon myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ympäristönäkökulmia, joilla on välillinen vaikutus ilmastoon. Ympäristöohjelman luonnoksen toimenpiteet tuovat kaupungin ilmastotyön ilmastolain muutosesityksen velvoitteiden tasolle.

Ympäristöohjelmassa on 6 painopistettä:

1. Liikenne
2. Energia
3. Ympäristökasvatus ja tiedon lisääminen
4. Maankäyttö ja rakentaminen
5. Luonnon monimuotoisuus
6. Sopeutuminen

Jokaisella painopisteelle on tunnistettu 1–4 tavoitetta, joiden alle on kirjattu tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet. Tavoitteet kohdistuvat kuntaorganisaatioon, asukkaisiin ja päästökaupan ulkopuolella oleviin yrityksiin.

Ympäristöohjelman painopisteet ovat ilmastopainotteisen ohjelman kannalta hyvät. Tavoitteet ovat olennaiset ja riittävät. Toimenpiteet ovat monipuolisia ja ottavat eri toimialat ja toimijat huomioon. Osa toimenpiteistä on jo aiemminkin sisältynyt infrapalveluiden normaaliin toimintaan, joten ohjelman tavoitteiden toteuttaminen jatkossakin on mahdollista.

Esittelijä	Tekninen johtaja Timo Oja
Päätösehdotus	Infralautakunta antaa ympäristöohjelmasta valmistelun mukaisen lausunnon.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.